

ABD-Türkiye münasebetleri düzelir mi?

Süleyman Seyfi Ögün
Gazete Yazarı

Abone Ol

06 Ağu 2018, Pazartesi

PAYLAŞ

MAKALEYİ SESLİ DİNLEMENİN İÇİN TIKLAYIN

Gelişmeler hiç iç açıcı değil. ABD Türkiye üzerindeki baskılarını yoğunlaştırıyor. Bunun ârızî olmadığını, devâm edeceğini söylemek kehânetten sayılmamalıdır.

Aslında 1947’de NATO temelinde başlayan Türkiye-ABD ilişkileri, 1950’li senelerdeki “balayı” devrini tamamladıktan sonra krizli bir hâle geldi. 1964 bu krizli münâsebetlerin milâdı oldu. 1974 Kıbrıs Barış Hârekâtı ve Haşhaş Ekimi krizinin ardından gelen ambargo, Türk-Amerikan münâsebetlerinin düz bir yolda ilerlemeyeceğini gösterdi. Artık sokaklardaki çocuklar bile biliyor ki, 27 Mayıs 1960, 12 Mart 1971 ve 12 Eylül 1980 askerî darbeleri ABD güdümlüdür ve yoldan çıkan Türkiye’yi hizâya getirme operasyonlarıdır. 1990’ların başlarında Özal-Bush ahbaplığıyla yaşanan ikinci balayı kısa sürdü ve tabloyu uzun boylu dönüştürmedi. 1990’lardan 2000’lere ABD, PKK’yı ve FETÖ’yü besledi, büyüttü ve Türkiye’ye karşı kullandı. 15 Temmuz sonrasındaki gelişmeler, sürecin tâmiri bir tarafa, durdurulmasının bile zorlaştığına işâret ediyor. Tuhaf olan husus; belki de “yaman çelişki” tünelin ucunun gözükmemesi... Şöyle açalım: Farz edelim ki Türkiye-ABD münâsebetlerine sihirli bir el değdi ve herşeyi bir çırpıda düzeltti. İlişkiler yeniden canlandı, 1950’lere döndük... İyi de hangi bağlamda olacak bu? Gerçekleşse bile bir hayrı olacak mı?

II. Genel Savaş sonrasının şartlarında ABD algısını pozitif hâle getirecek bir çok etken mevcuttu. ABD bizi, “târîhi düşmanımız” olan ve bu düşmanlığı komünistleşerek katmerli hâle getiren “Moskof”a karşı koruyacaktı. Diğer taraftan ABD, diğer Avrupa devletleri gibi savaşarak münâsebet kurduğumuz bir “Batı” değildi. (1. Genel Savaş’da Anadolu’da çevirdiği dolapları da görmezden geliverdik.) Bize çok uzak olduğu için çok yakın geldi. Bir de o “rahat”, “kompleksiz”, esprili Amerikalıları sevdik. Sakız çiğnemelerini, ayaklarını masaya uzatarak konuşmalarını, gaz çıkarmalarına rağmen yüzlerinin kızarmamasını... Sonra o “aptal” filmlerine, müzikallerine bayıldık... Nihâyet, NATO üzerinden Türkiye yeni kurulan dünyâda da bir özne olarak kabûl

görecekti. Daha ne oldu?..

Hâsılı, iyi kötü karşılığı olan bir aşkı bu. Devletler “ortak kötü” üzerinden yakınlaşırlar. Reel politik bize bunu öğretiyor. “Kadınları ortak mal yapan Moskof” ortak düşmandı ve Türkiye-ABD bağına kurduruyordu. Ruslar din düşmanıydı. Lâkin Amerikalılar İslâm’a saygılı, dinin kıymetini bilen adamlardı... Hâsılı şarkının dediği gibi: “Aklımızı yağmaya verdik... Fikrimizi şaştık...” Varlığımızı ABD’nin varlığına armağan ettik...

Duvar’ın yıkılmasından sonra durum değişti. Ruslarla, ölçeği sürekli büyüyen ticâret yapmaya başladık. Turizmi, Almanlar veyâ Fransızlar değil Ruslar “patlattı.” Soğuk iklimlerin insanları olan Ruslar sıcak denizlerimize indi. Yarı-Rus, yarı-Türk en az -Merhûm Şârik Tara’nın verdiği rakam- 100.000 âile kuruldu. Dahası ekonomik yakınlaşmaları siyâsî-diplomatik ve nihâyet askerî yakınlaşmalar tâkip etti. Bugün Rusya ile olan bağlarımız ABD ile olan bağlarımızla kıyaslanmayacak kadar güçlü.

Peki “ortak kötü” Rusya değilse kim? “Ortak kötü”, komünizm kalıntıları olan Kuzey Kore ve Küba’yı dışarıda tutarsak 1990’lardan başlayarak ideolojik düzeyde “İslâmiyet” ve devlet düzeyinde de İran. Husûsen 2001 sonrası ideolojik düşmanlığın İslâmiyetle ilişkilendirilmesi, %99’u Müslümân olan Türkiye’deki ABD algısını bozuyor ve zâten iyi gitmeyen ilişkilere geri dönülmez bir hasar verdiriyor. İran ise, Türkiye’nin “târihsel düşmanı” olmaktan çok “rakîbi.” Rekâbet işbirliği ihtimâlini dışarıda bırakmaz. Hele hele, rakibiniz sizin komşunuzsa... Bu durumda rakîbinizi de yedirmek istemezsiniz. ABD’nin katıksız İran düşmanlığı, İran ile asırlardır rekâbet eden Türkiye’yi mutlu etmiyor. Bâzen rakîbin eksilmesi sizin de eksilmenizin karinesi olur. Üstelik İran’ın dev bir güç tarafından ezilmek istenmesi, İran’a asla güvenmeyen ve onu rakîbi olarak görse de, Türkiye tarafından tekinsiz bir gelişme olarak değerlendiriliyor. Son gelişmeler de zâten Türkiye ile İran’ı aynı potaya sokan bir odak tarafından yönlendiriliyor.

Ortak Kötü’nün olmadığı bir dünyâda “ortak iyi” tanım dışı kalır. Yâni, “ortak iyi”, “ortak kötü”nün fonksiyonudur. “Ortak kötü”nüz yoksa, “ortak iyi”niz de yoktur. Bu sâiklerle, Türkiye-ABD münâsebetlerinin, 1950’leri bırakalım, meselâ 1960’ların bile çok gerisine düştüğünü değerlendiriyorum. Dahası bu durumun ıslahı pek de mümkün gözüküyor...

Başka gelişmeler de var. Bir kere şunu görmeliyiz ki: Türkiye-ABD münâsebetlerinin kötüleşmesi, ABD-dünyâ münâsebetlerinin kötüleşmesinin bir türevidir. Neo-merkantilist ABD, tehlikeye düşen dünyâ hâkimiyetini tâmir edip yeniden tesis ederken; bırakın Türkiye’yi, kültürdaşı Avrupa’yı bile tanımıyor. Bunun Dolar disiplini ve silâh endüstrisi ile olan bağı, Evangelizm ve Siyonizmle ilişkisinden çok ama çok daha derin. Bunun için gerekirse İsrâil bile gözden çıkarılabilir. Eğer yakın zamanda ABD İran’a açık bir operasyon başlatırsa, bu İsrâil’in arzusundan çok, ABD’nin kendi çıkarları için olacaktır. İsrâil’in ABD içinde çok güçlü olması, ABD’yi bir “İsrâil Oyuncağı” yapmıyor. Gidişât, Çin, Rusya, Türkiye ve AB’yi dışlayan bir gidişât... Dahası bu gidişât Trump’ı bile tehdit ediyor... Trump, Çin ve AB’ye karşı dışlayıcı iken şu ana kadar Rusya’yı ve Türkiye’yi dâirenin içinde tutmaya çalıştı. Trump zor bir denkleme oynadı.

Suudi Arabistan, Mısır, İsrâil eksenindeki ittifaka, bir başka ittifâkı, (İran'ı dışlamak sûretiyle) Rusya ve Türkiye'yi dâhil etmek istedi. Rusya, bu ittifâka gönülsüz baktı. Çünkü bu ittifâkın, Avrupa'nın Rusya'ya olan hidrokarbon bağımlılığını sona erdirecek bir muhtevâ taşıdığını biliyordu. Türkiye'ye gelince, İran ve Rusya ile zar zor sağlanan bir ittifâkı Mısır ve İsrâil için bozmayacağı âşikârdı. Bu proje çökünce, başından beri bu projeyi istemeyen; aynı anda hem Rusya, hem AB hem de İsrâil'den hoşlanmayan, Türkiye ve İran'dan ise nefret eden daha sert çekirdek bir ABD siyâseti kolları sıvayarak devreye girdi. Trump'ı çevrelediler. Türkiye'ye de yüklenmeleri bu konjonktürün bir parçası. Evet Türkiye'yi zor günler bekliyor... AB'yi de, Rusya'yı da, Çin'i de...

#ABD

#Türkiye

#AB

#Rusya

PAYLAŞ

03 Mar 2022, Perşembe

Kirli târih

28 Şub 2022, Pazartesi

Savaşın cilveleri...

24 Şub 2022, Perşembe

İş bitti...

SÜLEYMAN SEYFİ ÖĞÜN TÜM YAZILARI

15 Temmuz

yenisafak.com/15Temmuz

Kudüs : Bir Şehrin Hikayesi

gzt.com/kudus

Yeni Şafak Seçim

yenisafak.com/secim

Yeni Şafak Ramazan

yenisafak.com/ramazan

Yeni Şafak Spor

yenisafak.com/spor

GZT Lokma

gzt.com/lokma

MOBİL UYGULAMALAR

Apple

Android

Windows

Yeni Şafak olarak yayın hayatına başladığımız ilk günden itibaren ülkemizde demokrasinin tüm kurumları ile yerleşmesi, milli irade ve değerlerimizin hakim olması için tüm gücümüzle çalıştık. Bu ülkenin geleceğinin derin sularda boğulup gitmemesi için çaba sarf ettik.

Fırtınalı günlerde sığınılacak bir liman olduk. Bugüne kadar ülkemize yapmış olduğumuz katkıyı bundan sonra da okurlarımızın desteği ile sürdürmeye devam edeceğiz. Her gün Yeni Şafak'la yeni bir umut olacak.

Son Dakika

Haberler

Koronavirüs

Türkiye

Dünya

Bilimsel Gelişmeler

Gündem

Darbe Girişimi

Eğitim

Politika

Yerel Haberler

Dünya

Ortadoğu

Avrupa

Amerika

Asya

Afrika

Antartika

Okyanusya

Özgün

Özgün haberler

Dini Bilgiler

Yemek Tarifleri

Diyet

Spor

Spor Haberleri

Transfer Haberleri

Beşiktaş Haberleri

Galatasaray Haberleri

Fenerbahçe Haberleri

Trabzonspor Haberleri

Futbol

Basketbol

Motor Sporları

Voleybol

F1

Extreme Sporlar

Golf

Güreş

Atletizm

Su Sporları

Salon Sporları

Uzakdoğu Sporları

Diğer

Ekonomi

Türkiye Ekonomisi

Dünya Ekonomisi

Otomotiv

Emlak

İş Dünyası

Basın İlan

İletişim / Harita

+90 212 467 65 00

Maltepe mah. Fetih cad. No 1/1
Topkapı Zeytinburnu İstanbul Türkiye

bip Bip / +90 530 846 00 00

f Facebook

Instagram

Twitter

G+ Google Plus

Pinterest

Youtube

Flipboard

Rss

Copyright 2017 © Yeni Şafak

Gizlilik Politikası

Kullanım Koşulları

Site Map

Medya Kit

Kurumsal

Bilgi Toplumu Hizmetleri

Hat Sanatı

Resimli cuma mesajları YENİ | Anlamli, dualı, resimli, hadislerle güzel cuma mesajları ve sözleri

↑
YUKARI

6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunundaki amaçlar ile sınırlı ve mevzuata uygun şekilde çerezler kullanılmaktadır. Detaylı bilgi için [çerez politikamızı](#) inceleyebilirsiniz.

